

Prawo gospodarcze UE – Opracowanie

1. Rynek wewnętrzny – zagadnienia wstępne:

- źródła prawa

*PIERWOTNE (traktaty konstytuujące które tworzyły WE i UE)

-traktaty założycielskie, aneksy i protokoły do traktatów założycielskich

*WTÓRNE (tworzone przez organy UE)

-rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, zalecenia i opinie

- rynek wewnętrzny

- definiuje go Art. 14 ust. 2 TWE (r.w. to „(...)obszar bez granic wewnętrznych, na którym zostaje zapewniony wolny przepływ towarów, osób, usług i kapitału zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu.”

Do prawa europejskiego koncepcję rynku wewnętrznego wprowadzono Art. 13 JAE. W podobnym duchu brzmią zapisy Traktat o UE Art. 2:

"UE stawia sobie następujące cele: popieranie postępu gospodarczego i społecznego oraz wysokiego poziomu zatrudnienia i doprowadzenie do zrównoważonego i trwałego rozwoju, zwłaszcza poprzez utworzenie przestrzeni bez granic wewnętrznych, umocnienie gospodarczej i społecznej spójności oraz ustanowienie unii gospodarczej i walutowej, obejmującej docelowo jedną walutę, zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu".

- wspólny rynek

w.r - forma integracji gosp., której zasadą jest wzajemne zniesienie barier między państwami barier handlowych i wszelkich utrudnień we wzajemnej wymianie gosp., swobodny przepływ towarów, kapitałów i osób oraz wymienialność walut. Znosi się cła, ustanawia wspólną zewnętrzną taryfę celną, często prowadzi się wspólną politykę finansową, koordynuje plany rozwoju rolnictwa i przemysłu.

Prekursor W.R: Związek Celny Państw Niemieckich 1834-1867. Po II wojnie światowej, m.in. dwublokowy podział świata przyczynił się do utworzenia Wspóln. Eu-skiej. Organizacje wolnego rynku: Beneluks, Euro. Obszar Gospodarczy, Euro. Stowarzyszenie Wolnego H., EWWiS, UE.

- jednolity rynek (tzw. rynek wewnętrzny UE)

Zintegrowany, o granicach wyznaczających realne zewnętrzne granice UE . Utworzony na mocy zapisów Białej Księgi z 1985. Podstawową przesłanką do jego stworzenia było umożliwienie swobodnego przepływu dóbr, kapitału, usług i siły roboczej między krajami UE. W J.R. założeniu ma być specyficznym organizmem gospodarczym i zbiorem reguł wspólnej polityki ekonomicznej. Celem J.R. są zmiany strukturalne w gospodarkach krajów członkowskich, przez to zwiększenie zdolności UE do kreowania konkurencyjności, wzrostu ekonomicznego i zatrudnienia.

- zasady rynku wewnętrznego

Traktat o W.E. określa podstawowe reguły gwarantujące osiągnięcie celów przyświecających stworzeniu rynku wewnętrznego:

- zakaz dyskrymin. ze względów narod., zarówno między państw. członk., jak i ich obyw.;
- zapewnia prawo obyw. do swobod. poruszania się i osiedlania na całym terytorium Unii;
- zniesienie ceł oraz podatków mających równoważny do ceł skutek wymiany wewn.
- zakazują stosowania restrykcji ilościowych i środków mających równoważny do nich skutek dla wzajemnego handlu towarami oraz określają warunki dla wyjątków;
- zabrania jakichkolwiek form dyskryminacji ze strony monopoli państwowych;
- ustanawiają zasady, które zapewniają swobodny przepływ pracowników;
- zapewniają osobom swobodę przenoszenia się i podejmowania działalności gospodarczej na własny rachunek, a Art. 58 gwarantuje to przedsiębiorcom;
- zapewniają swobodę świadczenia usług;
- znosi restrykcje i zapewnia swobodę przepływu kapitału
- zabraniają przedsiębiorstwom zachowań sprzecznych ze swobodą konkurencji;
- reguły konkur. stosuje się w równej mierze do przedsięb. publ. jak i przedsięb., o szczególnych lub wyłącznych uprawn.;
- warunki udział. przez państwo pomocy przedsięb., mając na wzgl. ochronę jednolitego rynku;
- nakłada na państwa członk. obowiązek nie stosowania dyskryminacji w sprawach fiskalnych.

- swobody gospodarcze rynku wewnętrznego¹

1. Swoboda przepływu usług:

U. są to świadczenia (najczęściej odpłatne), - działaln. o charakt. przemysł. i handl., działaln. rzemieśl. oraz wykon. wolnych zawodów. Do s.p.u. nie są zaliczane usługi transport². oraz u. bankowe i ubezpiecz., - związane są z przepływem kapitału. Swoboda przepływu u. oznacza możliwość zakładania przedsięb. na terenie państwa członk. i prow. działalności gospodarczej na zasadach tzw. samo-zatrudnienia.

Rodzaje swobód przepływu usług:

- aktywna swoboda świadczenia - usługodawca udaje się przejściowo do kraju usługobiorcy, a więc sam przekracza granicę w celu wykonania u. w innym kraju członkowskim
- pasywna swoboda – odbiorca u. udaje się do kraju usługodawcy, by tam przyjąć jego świadczenia
- przepływ produktu usługi . usługodawca i usługobiorca przebywają w swoich krajach, a produkt przekracza granice (np. transmisja RTV).

---

¹ jest ich więcej ale dla DJ`ja Kardasia są one nieistotne MK

² ze względu na swa specyfikę są one objęte odmienną regulacją w Traktacie . obszar polityki transportowej

2. Swoboda przepływu kapitału :

Dotyczy samodzielnych transakcji finans., nie mających bezpośrednich związków z przemieszcz. ludzi, towar. i usł. To możliwość transferu zysków z jednego kraju UE do drugiego oraz prawo inwest. i nabywania wszelkich walorów rzecz. i finans. bez żadnych przeszkód. Oznacza też swobodę przep. kapitału z tytułu likwidacji lub zmiany inwestycji i wszystkich zysków z tego wynikających, jak również przepływ kapitału o charak. osobistym (np. spadek). Obyw. UE mają prawo dokonywania wszelkich operacji bankowych i finans. we wszystkich państwach członkowskich, jak posiadanie konta w banku innego państwa UE, zakupu i sprzedaż pap. wart. et cetera.

2. **Swoboda przedsiębiorczości w prawie wspólnotowym**

- Możliwość prowadz. dział. gosp. w dowolnym państwie UE przez wszystkich obywateli państw członk. Dział. gosp. na obszarze innego państwa członk. może polegać na założeniu i prowadz. przedsięb. główn., i na tworz. firm podleg., czyli filii, agencji, oddz. oraz sp. córek.

- **prawo przedsiębiorczości jako jedna ze swobód rynku wewnętrznego**

W zakresie wynikającym z TWE - dotyczy osób fizycznych (konieczne obywatelstwo UE), i osób prawnych (zarej. lub posiad. siedzibę w UE). Przedsiębiorca z krajów EU może też zawiązywać spółki ponadnarodowe, które podlegają regulacjom prawnym ustawodawstwa wspólnotowego oraz krajowego. Zaliczamy do nich np. :

- Spółdzielnię Europejską,
- Euro. Spółkę Akcyjną (SE)
- Euro. Spółkę Prywatną (EPC),
- Euro. Zgrupowanie Interesów Gospodarczych (EZIG).

- **spółka jako podmiot swobody przedsiębiorczości**

Elementy konieczne do powstania spółki (wg TWE) – inkorporacja (założenie) w jednym z państw członkowskim oraz posiadanie siedziby statutowej i faktycznej.

- Euro. Spółka Akcyjna (SE) (Spółka Europejska)

Utworzenie SE pozwala przedsiębiorcy działać swobodnie na terenie wszystkich krajów UE. Ta forma działalności stanowi rozwiązanie dla segmentu dużych spółek kapitałowych. Została wprowadzona do obrotu prawno-ekonomicznego Dyrektywą Wspólnoty w 2001 r.

Jeśli z jakichkolwiek względów bardziej korzystne dla przedsiębiorcy będzie ulokowanie spółki w innym kraju niż dotychczas, będzie on mógł bez utrudnień zmienić siedzibę. Ograniczeniem może być jedynie żądanie wykupu akcji przez akcjonariuszy, którzy mogą nie wyrazić zgody na zmianę siedziby.

SE mogą założyć podmioty - głównie spółki akcyjne, których siedziba znajduje się w różnych państwach wspólnoty, lub podmioty prowadzące działalności w skali całej wspólnoty, poprzez oddziały lub podmioty zależne. SE podlega przepisom prawa

wspólnotowego - w przypadku, gdy rozporządzenia szczególne to przewidują, stosuje się prawo krajowe. Wniosek o jej założenie składa się w sądzie rejestrowym.

- Europejska Spółka Prywatna (EPC)

EPC pojawiła się jako rozwiązanie oferowane głównie małym i średnim przedsiębiorstwom zainteresowanym podjęciem działalności w wielu państwach. Jest to forma działalności niezależna od prawa krajowego. Z chwilą rejestracji nabywa ona osobowość prawną, a jej założycielami mogą być osoby prawne, jak również fizyczne. Powstanie spółki wymaga sporządzenia pisemnej umowy pomiędzy stronami oraz jej rejestracji w kraju, w którym ma swoją siedzibę. Spółka nie posiada obligatoryjnie organów zarządzających, a wspólnicy swobodnie określają zakres swoich obowiązków. Kapitał założycielski takiej spółki powinien wynosić 10 tys. euro.

- **treść swobody przedsiębiorczości**

Regulacja TWE. art. 43, 48³. Cechy charakteryzujące pojęcie przedsiębiorczości to samodzielność, transgraniczność (podjęcie działalności na terenie innego państwa), trwałość (prowadzenie działalności przez dłuższy, nieokreślony czas - cecha ta odróżnia przedsiębiorczość od swobodnego przepływu usług). Z. zasady - S.P to zakaz wprowadzania ograniczeń; swoboda ta ma dwa podstawowe wymiary:

Wymiar pierwotny oznacza zakładanie przedsiębiorstw i zarządzanie spółkami, musi się odbywać na warunkach krajowych (własnych).

Wymiar wtórny – możliwość tworzenia agencji bądź filii. Brak jednoznacznej definicji przedsiębiorczości w artykule 43.

Adresatem norm z artykułu 43 są dwie grupy: podmioty zobowiązane w związku z TWE – państwa członkowskie oraz podmioty uprawnione – osoby fizyczne i przedsiębiorstwa (a zwłaszcza spółki). Zakaz wprowadzenia ograniczeń jest adresowany do państwa członkowskiego. Krąg podmiotów jest dużo szerszy niż jedynie państwo w rozumieniu elementów struktury władzy. Jeżeli chodzi o podmioty uprawnione – przedsiębiorstwa i spółki (TWE). Kwalifikowaną postacią przedsiębiorstw są spółki w rozumieniu prawa wspólnotowego.

- **zakaz ograniczania swobody przedsiębiorczości**

W myśl art. 43 TWE „Zakazane są ograniczenia swobody przedsiębiorczości obywateli jednego Państwa Członkowskiego na terytorium innego Państwa Członkowskiego w ramach poniższych postanowień”. Zakaz obejmuje również ograniczenia w tworzeniu agencji, oddziałów lub filii przez obywateli danego Państwa Członkowskiego, ustanowionych na terytorium innego Państwa Członkowskiego.

Z zastrzeżeniem postanowień rozdziału dotyczącego kapitału, swoboda przedsiębiorczości obejmuje podejmowanie i wykonywanie działalności prowadzonej na własny rachunek, jak

---

³ Porządek przed-lizboński (ogólnie to są pierdoły i banialuki, bo teraz jest zupełnie inna nomenklatura. Np. Art. 43 TWE to art. 49 TL. Ku chwale ojczyzny !)

również zakładanie i zarządzanie przedsiębiorstwami, a zwłaszcza spółkami, na warunkach określonych (dla własnych obywateli) przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego.

- **spółki polskiego prawa handlowego**

Spółka to określone w umowie zrzeszenie osób bądź kapitału utworzone celem prowadzenia działalności gospodarczej. Stanowi jeden z rodzajów formy organizacyjno-prawnej, pod postacią której funkcjonują przedsiębiorstwa.

Z punktu widzenia podstawy ekonomicznej utworzenia spółki, dzieli się je na spółki:

- spółki osobowe (s. cywilne, s. jawne, s. komandytowe)
- spółki kapitałowe (sp. z o. o., s. akcyjne).

Z punktu widzenia źródła prawa regulującego powstanie i działalność spółek:

- spółki p. cywilnego (s. cywilne)
- spółki p. handlowego (sp. J., komandytowe, z o. o., s. akcyjne).

Spółki prawa cywilnego⁴ są uwidaczniane w ewidencji działalności gospodarczej, podstawą ich funkcjonowania jest kodeks cywilny. Spółki prawa handlowego są umieszczane w rejestrze handlowym prowadzonym przez właściwe sądy. Podstawą ich funkcjonowania jest kodeks handlowy.

- Spółka cywilna, - działa na podstawie prawa cywilnego. Wspólnicy (minimum dwóch) spółki cywilnej zobowiązują się do dążenia do określonego, wspólnego celu gospodarczego. Wspólnicy tworzą kapitał spółki cywilnej z wniesionych przez siebie wkładów w postaci gotówki lub aportu, a później również dochodów spółki. Nie istnieje w niej możliwość odsprzedaży wkładu udziałowego osobom trzecim, a przyjęcie nowego wspólnika wiąże się ze zmianą w umowie spółki cywilnej. Za zobowiązania spółki cywilnej wszyscy wspólnicy odpowiadają zarówno majątkiem spółki, jak i każdy majątkiem osobistym. Można założyć ją na czas nieograniczony lub na czas ograniczony w celu wykonania jakiegoś pojedynczego przedsięwzięcia. Spółka cywilna nie ma osobowości prawnej.
- Spółka jawna, działa na podstawie prawa handlowego. Nie różni się w zasadzie od spółki cywilnej, konieczne jest natomiast jej zarejestrowanie w rejestrze handlowym oraz ścisłe przestrzeganie reguł oznaczenia firmy, czyli nazwy spółki. Firma spółki jawnej musi zawierać nazwiska wszystkich wspólników albo nazwisko i przynajmniej pierwszą literę imienia jednego lub kilku wspólników z dodatkiem wskazującym na tę spółkę. Najczęściej zakładana w celu prowadzenia działalności gospodarczej na większą skalę. Nie ma osobowości prawnej.
- Spółka komandytowa sp.k., oparta jest na prawie handlowym, powstała w wyniku umowy zawartej w formie aktu notarialnego. Stanowi w zasadzie formę pośrednią pomiędzy spółkami osobowymi a kapitałowymi. Przynajmniej jeden ze wspólników odpowiada wobec wierzycieli całym swoim majątkiem, odpowiedzialność zaś

---

⁴ Od razu mówię że nie mam pojęcia czy to się trzyma kupy. Nie za dobry ze mnie prawnik.

przynajmniej jednego komandytariusza jest ograniczona do wysokości wniesionego wkładu.

- Spółka z o.o. działa na podstawie prawa handlowego. Wspólnicy odpowiadają za zobowiązania przedsiębiorstwa jedynie do wysokości swoich wkładów, tzn. nie odpowiadają majątkiem osobistym, z jednym wyjątkiem – z majątku prywatnego udziałowca mogą być egzekwowane kwoty zadłużenia, jakie ma spółka z tytułu nie płaconych podatków. Prawo nie wyznacza ani dolnej, ani górnej granicy liczby wspólników, oznacza to, że udziałowcem może być jedna osoba fizyczna lub osoba prawna. Powstaje z chwilą wpisania do rejestru handlowego, nabywając jednocześnie osobowość prawną. Korzyścią, jaką spodziewa się osiągnąć wspólnik, jest, podobnie jak w spółce akcyjnej, dywidenda. Najważniejszymi organami są zarząd oraz zgromadzenie wspólników. Ponadto umowa spółki może przewidywać powołanie komisji rewizyjnej lub rady nadzorczej (bądź obu jednocześnie), natomiast gdy liczba wspólników przekracza 50, jest obligatoryjny wymóg powołania któregoś z tych organów.
- Spółka akcyjna, SA - s. kapitałowa utworzona w rezultacie zgromadzenia przez wspólników kapitału akcyjnego w wysokości co najmniej 100 tys. zł, pokrytego gotówką bądź aportami⁵, dzielącego się na akcje o równej wartości nominalnej. Akcja stanowi podstawę nabycia praw wspólnika (akcjonariusza), może mieć charakter imienny lub na okaziciela, zwykły lub uprzywilejowany co do prawa głosu, dywidendy bądź podziału majątku w razie likwidacji spółki. Jej utworzenie wymaga ustanowienia jej statutu w formie aktu notarialnego. S.A. nabywa osobowość prawną z chwilą wpisania do rejestru handlowego i jako osoba prawna odpowiada za swoje zobowiązania całym swoim majątkiem. Akcjonariusze osobiście nie odpowiadają za zobowiązania spółki.
- Spółka jednoosobowa, s. kapitałowa. Forma prawna przewidziana dla skarbu państwa oraz związków samorządu terytorialnego i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa tworzonych w procesie prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych i gdy spółka utworzona została z majątku pozostałego po likwidacji przedsiębiorstwa państwowego.

Spółki kapitałowe, najważniejszym ich elementem jest majątek (kapitał). Należą do nich spółka akcyjna i sp. z o.o. Od spółek osobowych wyróżnia je: zmienny kapitał i skład osobowy, posiadanie osobowości prawnej, skierowanie odpowiedzialności za zobowiązania spółki na samą spółkę, wyodrębnienie majątku spółki, prowadzenie spraw spółki pośrednio przez wspólników i ukształtowanie praw i obowiązków wspólników wobec spółki w sposób zróżnicowany.

- Spółka holdingowa, jako wspólnik w innej spółce, podporządkowuje ją sobie wskutek objęcia tzw. kontrolnego pakietu udziałów (akcji) oraz zapewnienia decydującego wpływu na obsadę wszystkich lub większości stanowisk w jej organach.

---

⁵ **Aport** - wkład niepieniężny wniesiony do spółki kapitałowej na pokrycie kapitału zakładowego, w postaci wartości niematerialnych (praw) lub rzeczy. Jego wniesienie oznacza przeniesienie na spółkę wszelkich praw do przedmiotu wkładu (czyli jego własności). Mogą to być m.in. rzeczy ruchome (ruchomości), nieruchomości, wierzytelności, patenty, a nawet przedsiębiorstwo jako całość.

- Spółka cicha, rodzaj spółki osobowej, w której występuje kupiec wyłącznie upoważniony do reprezentowania spółki i tzw. wspólnik cichy, który nie odpowiada za zobowiązania, ale uczestniczy w zyskach i stratach w sposób określony w umowie.
- Spółka Joint-Venture, zakładana przez firmy pochodzące z różnych państw, stanowiące odrębny od wspólników podmiot prawa; w Polsce pot. nazwa spółki handl. zawiązanej przez firmy pol. z firmami zagr. lub wyłącznie przez firmy zagr. na terytorium Polski w celu prowadzenia działalności gospodarczej

- **trans graniczne przeniesienie siedziby spółki**

Przenoszenie siedziby z innego państwa Wspólnoty (imigracja spółki)

Holenderska sp-ka Überseering przeniosła swoją siedzibę do Niemiec gdzie przed sądem dochodziła swojej stosownej kwoty od niemieckiej spółki tytułem odszkodowania za wadliwe wykonanie umowy o roboty budowlane. TS orzekł, że spółka założona zgodnie z prawem jednego państwa członkowskiego powinna zostać uznana w innym państwie członkowskim do którego przeniosła faktyczną siedzibę; po drugie państwo członkowskie do którego spółka przeniosła swą faktyczną siedzibę powinna uwzględnić jej zdolność prawną i sądową którą posiada zgodnie z prawem państwa w którym została założona. TS twierdzi że przeniesienie siedziby faktycznej spółki zagranicznej nie prowadzi do zmiany jej dotychczasowego statutu personalnego

Przenoszenie siedziby do innego państwa Wspólnoty (emigracja spółki)

Sp-ka Daily Mail z siedziba w Londynie postanowiła przenieść swą siedzibę do Holandii. Zgodnie z prawem brytyjskim przeniesienie siedziby za granicę bez jej likwidacji jest możliwe za zgodą Ministerstwa finansów. Spółka uznała że przepisy nakładające obowiązek uzyskania zgody naruszają swobodę przedsiębiorczości. TS orzekł, że traktatowa swoboda przedsiębiorczości nie gwarantuje spółkom przenoszenia siedziby do innych państw Wspólnoty. Spółka jest bowiem tworem prawa państwa inkorporacji i ono decyduje o jej egzystencji.

Transgraniczne przeniesienie siedziby statutowej (nie jest objęte art. 43 TWE)

Uregulowanie w przepisach krajowego prawa kolizyjnego jak i materialnego prawa spółek (wymóg krajowej siedziby statutowej, której przeniesienie stanowi przyczynę rozwiązania spółki.)

Możliwe warianty:

- przeniesienie siedziby statutowej bez zmiany statutu personalnego
- przeniesienie siedziby statutowej wraz z zmianą statutu personalnego
- przekształcenie spółki krajowej w spółkę zagraniczną

- **zakładanie oddziału spółki w innym państwie wspólnoty**

Holender prowadzący jednoosobowe przedsiębiorstwo z siedzibą w Holandii utworzył wraz z małżonką spółkę z o. o. z siedzibą w Londynie. Jednoosobowe przedsiębiorstwo zostało następnie przekształcone w oddział spółki angielskiej na terenie Holandii. W oddziale tym koncentrowała się cała działalność gospodarcza angielskiej spółki. Segers wystąpił z wnioskiem o wydanie świadczenia na podstawie holenderskiej ustawy o ubezpieczeniach chorobowych. Przedsiębiorstwo ubezpieczeniowe odmówiło wypłaty powołując się na przepisy, na mocy których prowadzący spółkę mógł być traktowany jako pracobiorca, jeżeli spółka miałaby swoją siedzibę w Holandii. Zdaniem TS krajowe przepisy różnicujące sytuację składu osobowego spółki z uwagi na jej przynależność ograniczają swobodę przedsiębiorczości.

„Artykuły 52 i 58 traktatu WE nie dopuszczają, by państwo członkowskie odmówiło rejestracji oddziału spółki założonej zgodnie z ustawodawstwem innego państwa członkowskiego, w którym znajduje się jej siedziba, lecz w którym nie prowadzi ona działalności handlowej, a celem utworzenia oddziału jest umożliwienie tej spółce prowadzenia w pełnym zakresie jej działalności w państwie, w którym ten oddział zostanie utworzony, co pozwoliłoby uniknąć konieczności zakładania tam spółki i obejść uregulowania dotyczące zakładania spółek, które w zakresie wnoszenia minimalnego kapitału zakładowego są tam bardziej surowe. Niemniej jednak taka wykładnia nie wyklucza, że władze danego państwa członkowskiego mogą przyjąć dowolny środek zapobiegający oszustwom lub kładący je bądź wobec samej spółki, w stosownym przypadku przy współpracy z państwem członkowskim, w którym została ona założona, bądź wobec jej wspólników, którym udowodniono, że w rzeczywistości zamierzają, poprzez założenie spółki, uniknąć wywiązania się z zobowiązań wobec wierzycieli prywatnych lub publicznych mających siedzibę na terytorium danego państwa członkowskiego.”⁶

- **trans graniczne łączenie spółek** (Dziesiąta Dyrektywa⁷)

Dopuszcza się łączenie się spółek, które:

- a) zostały założone zgodnie z prawem państwa członkowskiego
- b) na terenie Wspólnoty mają siedzibę statutową
- c) siedzibę faktyczną lub główny zakład
- d) jeżeli przynajmniej dwie z tych spółek podlegają prawu dwóch różnych Państw

W transgranicznej fuzji mogą brać udział tylko spółki kapitałowe, spółki posiadające osobowość prawną i odrębny majątek którym odpowiadają za swoje zobowiązania oraz w stosunku do których znajdują zastosowanie reguły ochrony interesów wspólników i osób trzecich określone pierwszą dyrektywą.

Fuzja może nastąpić tylko na trzy sposoby

---

⁶ Postanowienie ETS z dnia 3 czerwca 1997 r. w sprawie Højesteret

⁷ 2005/56/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

1. W drodze przejęcia
2. Przez utworzenie nowej spółki
3. Dwa warianty fuzji w drodze przejęcia spółki-córki przez spółkę matkę

Procedura połączeniowa

1. plan połączenia – sporządzony ogłoszony – określenie podmiotów, gdzie będzie siedziba, parytet wymiany, skutki dla pracowników, kwestia zobowiązań, zasada kumulatywnego przejęcia długu
2. pisemne sprawozdanie sporządzone przez zarządzające spółką – ogłoszony plan połączenia w Monitorze sądowym i Gospodarczym. Sprawozdanie ma służyć wspólnikom.
3. Badanie przeprowadzane przez biegłych danego kraju. Jest możliwość odstąpienia jeśli wszyscy wspólnicy wyrażą na to zgodę
4. zatwierdzenie planu połączenia przez organy spółek – dyrektywa nie precyzuje czy zatwierdzenia ma być przyjęte przez określoną większość. W Polsce większość kwalifikowana $\frac{3}{4}$ głosów przy 50% obecności kapitału zakładowego, chyba że statut mówi inaczej.
5. czynności kontrolne (postępowanie krajowe i transgraniczne)
  - faza krajowa – kontrola przebiegu rokowań (do tej we wszystkich państwach w których znajdują się podmioty połączeniowe) Celem jest otrzymanie zaświadczenia o prawidłowym przebiegu
  - faza transgraniczna – zaświadczenia są przedkładane państwu w którym ma powstać spółka, zatwierdzone są na tych samych zasadach
6. dokonanie wpisu do rejestru – wypisanie podmiotów spółki z rejestrów kraju w których istniała. Dzień połączenia to dzień wpisu do rejestru

Skutki prawne

- a) ustaje byt spółek wchodzących
- b) aktywa i pasywa przechodzą na nową spółkę
- c) wspólnicy poprzedniej spółki stają się wspólnikami nowej spółki

Pierwsza Dyrektywa⁸ nakłada na państwa członkowskie obowiązek prowadzenia rejestrów spółek w których przetrzymywane mają być dane: statut, akty, przedłużenie spółki, akty ustanawiające.

System domniemania Art3 ust 5

Jawność – dotyczy danych dotyczących spółki; dyrektywa wskazuje dane, które powinny być umieszczane w rejestrach; istotne informacje dotyczące funkcjonowania spółki; (Jawność spółki: jawność aktów, informacji, statutu, danych spółki)

Domniemania: osoby trzecie wchodzące w relacje ze spółką są szczególnie chronione (kwestia ogłoszenia danych, dopiero wtedy można się na nie powoływać). Osoba trzecia w okresie 16 dni – ciężar dowodu, że nie były w stanie zdobyć informacji; domniemanie prawdziwości wpisu'

Ważność zobowiązań – Proces tworzenia S.A. – założenie spółki, wniesienie kapitału, powołanie władz spółki, wpis do rejestru.

Nieważność spółki – prawo państw członkowskich może wprowadzać system unieważniania spółek; Państwo decyduje samo czy wprowadza taką procedurę (jeżeli tak, to tylko na zasadach dyrektywy);

3. Harmonizacja i unifikacja krajowego prawa spółek.....

---

⁸ Dyrektywa 68/151/EWG

4. Podmioty trans graniczne.

A. Europejskie Zgrupowanie Interesów Gospodarczych:

EZIG jest pewną formą współdziałania, współpracy, która ma charakter instytucjonalny, łączy podmioty z różnych państw członkowskich. Możemy też przyjąć, że jest to pewna forma prowadzenia działalności gospodarczej, ale to, że jest to szczególna, odrębna forma współdziałania, to nie oznacza, że z chwilą powołania do życia następuje zniesienie podmiotowości prawnej członków EZIGu. Nie zastępuje to podmiotowości prawnej. Tworzą nowy podmiot. Cel powołania EZIG: poprawa wyników działalności przy zachowaniu prawnej autonomii członków ugrupowania. Celem działalności nie może być osiąganie zysku dla samego siebie jako podmiotu. Chodzi o podmioty, które EZIG tworzy. Zyski przeznaczane są dla członków EZIGu, a nie samej organizacji. W ramach EZIGu przewidziane są pewne ograniczenia, co do rodzaju działalności. Rozporządzenie pozostawia możliwość samodzielnego uregulowania państwu kwestii statusu w ramach porządku krajowego. Dowolność po stronie państwa. W większości porządków prawnych EZIG będzie miał osobowość prawną. W Niemczech i Włoszech nie ma osobowości prawnej. W Polsce również nie ma osobowości prawnej. W sprawach nieuregulowanych – przepisy o spółce jawnej. Czym jest zatem spółka jawna? Spółka jest spółką osobową prawa handlowego. Nie ma osobowości prawnej. *Ułomne osoby prawne*. Zatem EZIG też nie będzie miał osobowości prawnej. Polski EZIG będzie tzw. *ułomną osobą prawną*, podmiotem ustawowym.

Żeby utworzyć EZIG jest potrzebne:

1. Zawarcie umowy.
2. Dokonanie rejestracji.

Forma zawarcia umowy:

Nazwa zgrupowania, siedzibę, ... ;

Elementy dodatkowe: zasady finansowania, zasada dystrybucji zysku, itd. Szereg elementów zależnych od woli podmiotów tworzących EZIG.

Charakter wpisu do rejestru: wpis o charakterze obowiązkowym, konstytutywnym. Wpis jest ogłaszany w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, i w Dzienniku Ustaw UE.

Członkiem EZIGu może zostać:

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą oraz spółki posiadające siedzibę faktyczną i statutową we wspólnocie (przedsiębiorcy inni niż osoby fizyczne). Muszą być co najmniej dwa podmioty.

Struktura organizacyjna EZIG:

Zależy od tego czy ma osobowość prawną. W uproszczeniu – członkowie działający wspólnie oraz zarządcy i ewentualnie inne organy . Polska ustawa posługuje się terminem zarządzający – może to być jedna lub więcej osób. Członkowie – kwestia trybów podejmowania decyzji – każdy członek posiada jeden głos. Grupa przypadków:

- 1) bezwzględna jednomyślność;
- 2) chyba, że umowa stanowi inaczej; założenie jednomyślności z możliwością odstępstwa;
- 3) ... .

Przypadki w ramach bezwzględnej jednomyślności: cele, tryb podejmowania uchwał, zmiana w finansowaniu, itd. Kwestie najbardziej newralgiczne.

Prawa i obowiązki

Członkowie mają prawo: do podziału zysku, prawo głosu, prawo wystąpienia z EZIG, prawo żądania wykluczenia członka EZIGu, prawo do wglądu do dokumentów, dostęp do informacji, przeglądania ksiąg.

Ustanie członkostwa podmiotu EZIGu.

1. Wykluczenie,
2. Wystąpienie,
3. Ustanie bytu prawnego podmiotu *ex lege* (z mocy prawa)

Wystąpienie – na zasadach określonych w umowie; za jednomyślną zgodą wspólników; w każdej chwili z ważnych i uzasadnionych powodów:

1. Ex lege – w przypadku osoby fizycznej – śmierć
2. Ogłoszenie upadłości przez podmiot
3. Konstrukcja wypowiedzenia członkostwa EZIGu przez osobistego wierzyciela członka EZIGu.

Odpowiedzialność za zobowiązania (art. 23)

Solidarnie wszyscy członkowie, w nieograniczony sposób oraz subsydiarnie odpowiadają materialnie najpierw majątkiem EZIGu, później majątkiem każdego jego członka. Członkowie, którzy przystępują do EZIGu – przystępują też do długów, które EZIG zaciągnął (chyba, że jest klauzula w umowie – jeśli klauzula jest jawna – zgłoszona do rejestru i ogłoszona – kwestia jawności).

Odpowiedzialność członka, którego członkostwo ustało – odpowiada za te zobowiązania, w których partycypował jako członek trwają 5 lat od ustania jego członkostwa. (art. 37).

Jak można doprowadzić do rozwiązania EZIGu?

- przyjęcie uchwały przez członków (bardziej liberalny tryb) – wymóg jednomyślności, chyba, że w umowie jest inaczej; można w każdej chwili, ale taka uchwała musi być przyjęta w momencie wygaśnięcia terminu umowy oraz jeżeli zajdzie jakakolwiek okoliczność w umowie; jeśli taka uchwała nie zostanie podjęta członkowie mają prawo wystąpienia do sądu o wydanie orzeczenia o rozwiązaniu;
- na mocy orzeczenia sądowego (z ważnych i uzasadnionych przyczyn; dotyczy to kwestii takich jak rodzaj działalności, siedziba oraz kiedy EZIG zaczyna działać z naruszeniem interesów państwa (wtedy państwo może wystąpić do sądu));

B. Spółka europejska (Societas Europea - SE):

- źródła regulacji prawnej SE

Problem istnienia koncernów działających w wielu Państwach Członkowskich wymusił ingerencję prawotwórczą, która zapewniała ramy prawne działającego na terytorium Państw Członkowskich jednego i jednolitego organizmu – europejskie spółki akcyjne zwane spółkami europejskimi (*Societas Europaea*). Powodem ingerencji prawotwórczej UE była chęć ułatwienia działalności przedsiębiorcom, którzy działają transgranicznie na terytorium UE i zachęcić do tworzenia grup spółek z różnych państw członkowskich. Zdaniem Rady UE nie-zbędne jest, aby przedsiębiorstwa, których działalność nie jest ograniczona do zaspokajania wyłącznie potrzeb lokalnych miały możliwość planowania i przeprowadzenia reorganizacji swojej działalności w skali całej Wspólnoty. Niezbędne jest również zapewnienie, by ekonomiczna i prawna jednolitość prowadzenia działalności gospodarczej we Wspólnocie były tożsame. Spółka europejska (dalej SE) jest konstrukcją prawną, której podstawą prawną stanowią dwa akty prawne:

1. rozporządzenie Rady (WE)nr 2157/2001 z dnia 8 października 2001 r. w sprawie statutu spółki europejskiej (Dz.Urz. WE L 294 z 10.11.2001, dalej rozporządzenie SE),
2. ustawa z dnia 4 marca 2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej (Dz.U. 2005 r. Nr 62, Poz. 550, dalej ustawa SE).

Ustawa SE uzupełnia niejako rozporządzenie SE i oba akty stanowią jedną całość, przy czym kwestie dotyczące formy, powstawanie i rejestrację, kapitał, kwestię materii statutu, oraz dopuszczalnej struktury, sprawozdawczości, likwidacji oraz ogłoszenia upadłości odnajdujemy w rozporządzeniu SE. Natomiast ustawa SE reguluje kwestie rejestracji SE w Polsce, organów SE, przeniesienia siedziby oraz zaangażowania pracowników w spółce europejskiej. Ustawa SE stanowi implementację dyrektywy Rady 2001/86/WE z dnia 8 października 2001 r. uzupełniająca statut spółki europejskiej w odniesieniu do zaangażowania pracowników 2

- **tworzenie SE**

Spółka europejska może powstać tylko poprzez:

- transgraniczną fuzję spółek akcyjnych mających siedziby na obszarze UE, jeżeli co najmniej dwie z nich podlegają prawu różnych państw członkowskich;
- utworzenie grupy kapitałowej spółek europejskich przez spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością;
- utworzenie spółki zależnej przez co najmniej dwie spółki w rozumieniu art. 48 ust. 2 TWE;
- przekształcenie spółki akcyjnej podlegającej wyłącznie prawu krajowemu (szerzej na ten temat poniżej);
- utworzenie przez spółkę europejską innej jednoosobowej spółki w tej formie.

Kapitał zakładowy spółki musi wynosić minimum 120 000 euro

- przeniesienie siedziby SE do innego państwa członkowskiego (Ustawa o EZIG I SE)

SE powinna mieć możliwość przeniesienia swojej statutowej siedziby do innego Państwa Członkowskiego. Odpowiednia ochrona interesów akcjonariuszy mniejszościowych, którzy wypowiedzieli się przeciwko przeniesieniu, wierzycieli i

posiadaczy innych praw wobec spółki musi mieścić się w rozsądnych granicach. Przeniesienie nie powinno naruszać praw powstałych przed przeniesieniem.

- Organy SE

Zarówno rozporządzenie SE jak i ustawa SE rozróżnia dwa systemy organów SE. Pierwszym jest znany prawu polskiemu system dualistyczny, czyli rozbić funkcji zarządczych i nadzorczych na dwa organy – zarząd i radę nadzorczą, ewentualnie zgromadzenie wspólników. Rozporządzenie SE spowodowało jednak wprowadzenie do polskiego porządku prawnego nowego systemu organów - systemu monistycznego. System monistyczny polega na połączeniu funkcji zarządczych i nadzorczych w jednym organie – radzie administrującej, która prowadzi sprawy SE i reprezentują ją na zewnątrz, oraz sprawuje stały nadzór nad SE.

5. Swoboda przepływu usług:

Cele Wspólnoty (Traktat o EWG)

Zadaniem Wspólnoty jest, poprzez ustanowienie wspólnego rynku i stopniowe zbliżanie polityk gospodarczych państw członkowskich,

- popieranie w całej Wspólnocie harmonijnego rozwoju działalności gospodarczej,
- stałego i zrównoważonego wzrostu,
- zwiększonej stabilności, przyspieszonego podwyższania poziomu życia oraz ściślejszych związków między państwami członkowskimi.
- działalność Wspólnoty zmierzająca do realizacji tego celu obejmuje m.in., zniesienie między państwami członkowskimi barier w przepływie usług.

Pojęcie usług w Traktacie Rzymskim

U. to świadczenia wykonywane z reguły odpłatnie jeśli nie są one uregulowane przez postanowienia dotyczącego swobodnego przepływu towarów, kapitału i osób. Usługi obejmują w szczególności świadczenia wykonywane w ramach: działalności handlowej, przemysłowej, rzemieślniczej oraz wolnych zawodów.

Zakres regulacji

Regulacje traktatu mają zastosowanie wyłącznie gdy:

- obywatel któregoś z państw członkowskich prowadzi działalność w innym kraju Wspólnoty niż państwo osoby korzystającej ze świadczenia (13rt. 59),
- podmiot z jednego kraju świadczy usług na terenie innego państwa członkowskiego lub też na rzecz podmiotów innego państwa członkowskiego na terenie własnego kraju, wreszcie,
- sama usługa przepływa z terytorium jednego państwa na teren drugiego państwa członkowskiego.

Usługi transportowe / bankowe / ubezpieczeniowe

Zgodnie z Artykułem 61 ustęp 1 usługi w dziedzinie transportu regulowane są w postanowieniach traktatu dotyczących transportu